

[Holstein.]

fastholdes, maa § 15 ændres, eller ogsaa, hvis § 15 fastholdes, maa § 20 ændres. Her foreligger maaske altsaa ogsaa en Forglemelse ved Konciperingen af Venstres Lovforslag, en Overseelse; men den Forglemelse er for intet at regne, som sagt, mod de Afgrunde, som den højtærede Landbrugsminister ikke har undset sig for at stille dette Ting overfor.

Endelig vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til Venstres Talere, for saa vidt ogsaa til det konservative Partis Ordfører, om Statsfæste og Selveje efter Venstres Lovforslag, navnlig altsaa §§ 8—10 og 12.

Jeg tillod mig at sige i Gaar og har sagt det tidligere, at naar de to Former økonomisk i alt væsentligt stilles lige, afskrækker Fæstet mig ikke saa forfærdeligt. Jeg synes, at det, der fra et konservativt Synspunkt under de nuværende Konjunkturer og Forhold er det foruroligende, er Venstres store Bevillinger til Oprettelse af Husmandsbrug; men for saa vidt angaar disse Fæstere med de Kauteler, der er givet Statsfæste i Venstres Forslag, ser jeg ikke, at det gør saa stor Forskel, om en Bruger har Bruget paa den ene eller anden Maade.

Det er efter min Mening langt mere en Strid om juridiske Definitioner og Kategorier, om man vil kalde det Selveje med en stor Grundbyrde til Staten eller Statsfæste, det er i Virkeligheden langt mere juridiske Problemer end erhvervsøkonomiske, det drejer sig om. Og jeg kommer saa meget mere til det Resultat, som jeg ikke kan se rettere end, at hele det Spørgsmaal, om hvad den ene og den anden har Fordel af, er saa temmelige ligetil. Hvis det er vanskeligere, end jeg tror, vil jeg være taknemmelig for at faa Forklaring fra sagkyndige.

Jeg kan ikke se rettere end, at Forholdet simpelt hen er det, at det er i Statsfæsterens Interesse, at Grundværdien er lav og Grundskyldspromillen høj, og at det er i Selvejerens Interesse, at Grundværdien er høj og Grundskyldspromillen lav; gaar Udviklingen i den ene Retning, er det fordelagtigt for Fæsteren, og gaar Udviklingen erhvervs- og skattepolitisk i den anden Retning, er det fordelagtigt for den anden Brugsform. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om Udviklingen gaar i den ene eller anden Retning, om Grundværdien stiger eller falder, kan man roligt sige, at Forholdene paa dette Omraade de sidste Aar, vi har

oplevet, har været overmaade kaotiske. For jeg har da for mit Vedkommende oplevet, at Grundværdierne baade er sat op og sat ned, og jeg vil antage, at naar vi nu i Løbet af 1931 skal have ny Vurdering til Ejendoms skyld for Perioden 1932—37, saa bliver Grundværdierne sandsynligvis sat ned igen. Saa det kan gaa den ene Vej, og det kan gaa den anden Vej. Det var jo ogsaa i Virkeligheden det eneste Ankepunkt, hvor det ærede Medlem Hr. Korsgaard fandt Anledning til at gribe ind med Modbemærkninger overfor mig, nemlig med Hensyn til den kommunale Grundskyld og den kommunale Ejendoms skyld.

Forholdet er jo det i Kommunerne, at Grundskyldspromillen kan varieres, der kan lægges mere paa Grundskylden, og der kan lægges mere paa personlig Skat indenfor visse i Loven angivne Grænser. Og selvfølgelig, hvis man regner med, at der, for at tage et Yderpunkt, i en Kommune bliver et Flertal af Statsfæstehusmænd i Kommunalbestyrelsen, saa faar vi høj Grundskyldspromille, saa vælter man saa meget som muligt over paa Grundskyldspromillen. Derimod, er der et Flertal af Selvejere, af Gaardmænd og Godsejere, og samtidig et stort Element af Tjenestemænd med gode faste Lønninger i Krisetider, og Købmænd, Detailhandlere, som ogsaa har gode solide Indtægter, ja, saa vil man i daarlige Tider lægge saa meget som muligt over paa den personlige Indkomstskat og faa Grundskyldspromillen ned det mest mulige.

Men alt det, det er jo et politisk Opportunitetsspørgsmaal, det vedrører i og for sig ikke det saglige Spørgsmaal, om den en eller den anden Brugsforms Fordele eller Mangler, rent objektivt set.

Saa kan man selvfølgelig sige, og det vil man maaske sige fra konservativ Side: Ja, men Sandsynligheden er for, at der kommer flere og flere smaa Landejendomsbesiddere og andre, som er Tilhængere af Grundskyldspromillen, og de vil lægge mere og mere paa den Beskatningsform i Kommunerne. Det er selvfølgelig muligt, og er det Tilfældet, ja, saa maa man, hvis man skal opretholde de to Brugsformer, fra borgerlig Side søge — og det kunde jeg tænke mig var en Tanke, som ikke var fremmed for Venstre — at komme til en Reformering af den kommunale Ejendomsbeskatning, saaledes at der ogsaa for dens Vedkommende saa vidt muligt bliver en fast Promille, at der ikke bliver det store Spillerum mellem den kommunale Ejendomsbeskatning og den personlige Beskatning, som der